

Brüssel, 2.12.2015
COM(2015) 594 final

2015/0274 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega muudetakse direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2015) 259 final}

{SWD(2015) 260 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

1.1 Üldine taust

Liidu majanduse jaoks läheb kaduma oluline kogus võimalikke teiseseid tooraineid, mis sisalduvad jäätmevoogudes. 2013. aastal tekitati ELis kokku ligikaudu 2,5 miljardit tonni jäätmeid. Sellest 1,6 miljardit tonni ei võetud ei korduskasutamisse ega ringlusse ning seega läksid need jäätmed Euroopa majanduse jaoks kaotsi. Hinnanguliselt võiks ringlusse võtta või korduskasutada veel 600 miljonit tonni jäätmeid. Kõigist liidus toodetud olmejäätmetest võeti ringlusse üksnes piiratud osa (43 %), ülejäänu ladestati prügilatesse (31 %) või põletati (26 %). Seega jäävad liidul kasutamata märkimisväärsed võimalused parandada ressursitõhusust ja edendada ringmajandust.

Jäätmekäitlusega seoses esineb samuti suuri erinevusi liidu liikmesriikide vahel. 2011. aastal ladestasid kuus liikmesriiki prügilasse alla 3 % olmejäätmetest, 18 liikmesriiki aga rohkem kui 50 %, kusjuures mõni liikmesriik ladestas prügilasse üle 90 % jäätmetest. Selline ebavõrdne olukord tuleb lahendada kiiremas korras.

Ettepanekud muuta direktiivi 2008/98/EÜ jäätmete kohta,¹ direktiivi 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta,² direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta,³ direktiivi 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta,⁴ direktiivi 2006/66/EÜ patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete kohta⁵ ning direktiivi 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kohta⁶ on osa ringmajanduse paketist, mis sisaldab ka komisjoni teatist „ELi ringmajanduse loomise tegevuskava”.

1.2 Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Viimased suundumused näitavad, et ressursitõhususe täiendav suurendamine on võimalik ning et see võib anda suurt majanduslikku, keskkonnaalast ja sotsiaalset kasu. Jäätmete ressursiks muutmine on oluline ressursitõhususe suurendamisel ja ringmajanduse loomisel.

ELi jäätmealastes õigusaktides sätestatud õiguslikult siduvad sihtarvud on olnud peamine vahend jäätmekäitlustavade parandamisel, innovatiivse ringlussevõtu toetamisel, jäätmete prügilasse ladestamise piiramisel ja tarbijate käitumise muutmiseks stiimulite andmisel. Jäätmepoliitika arendamine tooks suurt kasu: see tagaks jätkusuutliku majanduskasvu, aitaks luua töökohti, vähendaks kasvuhoonegaaside heidet, tekitaks otsese kokkuhoiu tänu parematele jäätmekäitlustavadele ning looks puhtama keskkonna.

Ettepanekuga muuta direktiivi 2008/98/EÜ täidetakse õiguslikku kohustust vaadata läbi kõnealuses direktiivis sätestatud jäätmekäitluse sihtarvud. Ettepanekud, mis on osa ringmajanduse paketist ning millega muudetakse kuut eespool nimetatud direktiivi, toetuvad

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, 19. november 2008, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/62/EÜ, 20. detsember 1994, pakendite ja pakendijäätmete kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10).

³ Nõukogu direktiiv 1999/31/EÜ, 26. aprill 1999, prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/53/EÜ, 18. september 2000, kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.10.2000, lk 34–43).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/66/EÜ, 6. september 2006, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ (ELT L 266, 26.9.2006, lk 1–14).

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL, 4. juuli 2012, elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38–71).

osaliselt ettepanekule, mille komisjon esitas 2014. aasta juulis ning võttis seejärel tagasi 2014. aasta detsembris. Ettepanekud on kooskõlas ressursitõhususe tegevuskava⁷ ja seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi⁸ eesmärkidega ning hõlmavad jäätmehierarhia täielikku rakendamist⁹ kõigis liikmesriikides, jäätmetekke vähendamist absoluutarvudes ja inimese kohta, kvaliteetse ringlussevõtu tagamist ning ringlussevõetud jäätmete kasutamist liidu jaoks peamise usaldusväärse tooraineallikana. Nendega toetatakse ka tooraineid käsitleva ELi algatuse¹⁰ rakendamist ja käsitletakse toidujäätmete tekke vältimise vajadust. Lisaks lihtsustatakse ettepanekutega kõigis kuues direktiivis sätestatud aruandlusnõudeid.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE TULEMUSED JA MÕJU HINDAMINE

2.1 Uuringud

Ettepanekutes ja neile lisatud mõjuhindangus hinnatakse ELi jäätmealaste õigusaktide rakendamise ja täiendamise seotud tehnoloogilisi, sotsiaal-majanduslikke ja kulude-tulude aspekte. Mõjuhindangule koostati lisadokument, et analüüsida, milline mõju võib olla mõjuhindangus esitatud peamiste poliitikavalikute täiendavatel variantidel.

2.2 Sisekonsultatsioonid

Õigusaktiettepanekute ettevalmistamist jälgis komisjonis mõju hindamise juhtrühm, kuhu kuulusid esindajad mitmest komisjoni talitusest (peasekretariaat (SG), majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat (ECFIN), siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraat (GROW), kliimameetmete peadirektoraat (CLIMA), Teadusuuringute Ühiskeskus (JRC) ning statistika peadirektoraat (ESTAT)).

2.3 Väliskonsultatsioonid

Komisjon koostas soovitusliku loetelu lahendamist vajavatest küsimustest ja peamiste sidusrühmadega peeti esimesed vestlused 2013. aasta veebruaris. Juunis 2013 alustati kooskõlas konsulteerimisalaste miinimumnõuetega internetis avalikku konsultatsiooni, mis kestis kuni septembrini 2013. Saadi 670 vastust, mis kajastab suurt avalikku muret jäätmetekäitlemise olukorra pärast ELis ning suuri ootusi seoses ELi meetmetega selles valdkonnas. Liikmesriikide põhjalikum arutelu toimus juunist septembrini 2015, samuti laiem arutelu ringmajanduse üle.

2.4 Mõju hindamine

Koos 2014. aasta juulis vastu võetud ettepanekuga¹¹ avaldati mõju hindamise aruanne ja kokkuvõte. Mõjuhindangus, mis jääb läbivaadatud õigusaktiettepanekute peamiseks analüütiliseks aluseks, hinnatakse ELi jäätmekäitluse tõhustamist käsitlevate erinevate poliitikavalikute peamist keskkonna-, sotsiaalset ja majanduslikku mõju. Hinnati erineva raskusastmega eesmärke ja neid võrreldi alusstsenaariumiga, et teha kindlaks kõige asjakohasemad vahendid ja sihtarvud, mille abil saada võimalikult suurt kasu võimalikult väikeste kuludega.

⁷ KOM(2011) 571.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1386/2013/EL, 20. november 2013, milles käsitletakse liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires” (ELT L 354, 28.12.2013, lk 171).

⁹ Jäätmehierarhia kohaselt tuleb eelistada jäätmetekke vältimist, sellele järgnevad korduskasutamine, ringlussevõtt, jäätmete energiakasutus ning kõrvaldamine, mis hõlmab jäätmete prügilasse ladestamist ja põletamist ilma energiakasutusega.

¹⁰ KOM(2008) 699 ja COM(2014) 297.

¹¹ COM(2014) 397.

Komisjoni mõjuhindamiskomitee esitas mõjuhinnangu kohta heakskiitva arvamuse 8. aprillil 2014 ning andis mitmeid soovitusi aruande viimistlemiseks. Komitee palus täpsustada probleemipüstitust, selgitada vajadust uute keskpika perioodi eesmärkide järele, tugevdada prügilasse ladestamise keelamise argumente subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse ja kõigile liikmesriikidele ühetaoliste sihtarvude kehtestamise seisukohast ning selgitada täpsemalt, kuidas liikmesriikide tegevuse erinevat tulemuslikkust võetakse ettepanekus arvesse.

Mõjuhinnangus jõuti järeldusele, et erinevate võimaluste kombineerimine tooks järgmist kasu:

- halduskoormuse vähenemine eriti väikeasutuste või -ettevõtjate jaoks, lihtsustamine ning parem rakendamine, muu hulgas otstarbekohaste sihtarvude abil;
- töökohtade loomine – 2035. aastaks oleks võimalik luua üle 170 000 otsese töökohta, millest enamikku ei oleks võimalik ELi väljast viia;
- kasvuhoonegaaside heite vähenemine – aastatel 2015–2035 saaks vältida üle 600 miljoni tonni kasvuhoonegaaside heidet;
- positiivne mõju ELi jäätmeäitluse ja ringlussevõtu sektorite ning ELi tootmissektori konkurentsivõimele (paremini toimivad laiendatud tootjavastutuse süsteemid, väiksemad toorained juurdepääsu ja tooraine hindadega seotud riskid);
- teised toorained suunatakse majandusse tagasi, mis omakorda vähendaks ELi sõltuvust tooraineimportist.

Koos õigusakti ettepanekuga esitati mõjuhinnangule lisatud analüütiline märkus. Selles märkuses on analüüsitud mitut täiendavat võimalust ja varianti eesmärgiga võtta paremini arvesse iga liikmesriigi erinevat lähteotsitsiooni.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1 Kavandatud meetmete kokkuvõte

ELi jäätmealaste õigusaktide muutmise ettepanekute peamised elemendid on järgmised:

- mõistete ühtlustamine;
- olmejäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu sihtarvu suurendamine 2030. aastaks 65 %-ni;
- pakendijäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu sihtarvude suurendamine ja lihtsustamine;
- olmejäätmete prügilasse ladestamise järkjärguline piiramine 10%-ni 2030. aastaks;
- kõrvalsaadusi ja jäätmeseisundi lakkamist käsitleva õigusraamistiku suurem ühtlustamine ja lihtsustamine;
- uued meetmed jäätmetekke vältimiseks, sealhulgas toidujäätmete tekke vältimiseks, ning korduskasutamiseks;
- miinimumnõuete kehtestamine seoses laiendatud tootjavastutusega;
- varajase hoiatamise süsteemi loomine, et jälgida ringlussevõtu sihtarvude järgimist;
- aruandluskohustuste lihtsustamine ja täiustamine;
- kõnealuste õigusaktide vastavusse viimine delegeeritud ja rakendusakte käsitlevate ELi toimimise lepingu artiklitega 290 ja 291.

3.2 Õiguslik alus ja õigus võtta meetmeid

Ettepanekutega muudetakse kuut direktiivi, milles käsitletakse eri jätmete käitlemist. Direktiivi 2008/98/EÜ, direktiivi 1999/31/EÜ, direktiivi 2000/53/EÜ, direktiivi 2006/66/EÜ ja direktiivi 2012/19/EL muutmise ettepanekud põhinevad ELi toimimise lepingu artikli 192 lõikel 1, direktiivi 94/62/EÜ muutmise ettepanek põhineb kõnealuse lepingu artiklil 114.

Direktiivi 2008/98/EÜ artikli 11 lõikes 2 on sätestatud siht suurendada kodumajapidamisjätmete ja samalaadsete jätmete korduskasutamiseks ettevalmistamist ja ringlussevõttu 50 %-ni ning ehitus- ja lammutusjätmete (v.a ohtlikud jätmed) korduskasutamiseks ettevalmistamist ja ringlussevõttu ning materjalina muusse taaskasutusse võtmist 70 %-ni aastaks 2020. Vastavalt artikli 11 lõikele 4 pidi komisjon hiljemalt 31. detsembriks 2014 kõnealused sihtarvud läbi vaatama, et vajaduse korral neid rangemaks muuta ning kaaluda sihtarvude kehtestamist teiste jätmevoogude jaoks, võttes arvesse nende sihtarvude kehtestamise asjakohast keskkonna-, majanduslikku ja sotsiaalset mõju. Artikli 9 punkti c kohaselt pidi komisjon 2014. aasta lõpuks seadma jätmetekke vältimise ning jätmetekke ja majanduskasvu lahutamise eesmärgid 2020. aastaks, tuginedes parimale teadolevale tavale, sealhulgas vaadates vajaduse korral üle artikli 29 lõikes 4 osutatud näitajad. Vastavalt artikli 37 lõikele 4 pidi komisjon hindama esimeses aruandes, mis koostati 12. detsembriks 2014, rida meetmeid, sh tootjavastutuse süsteeme konkreetsete jätmevoogude jaoks, ringlussevõttuga seotud sihtarve, näitajaid ja meetmeid, samuti materjali ja energia taaskasutamise toimingutega seotud meetmeid, mis võivad aidata artiklites 1 ja 4 seatud eesmärgi paremini saavutada.

Direktiivi 1999/31/EÜ artikli 5 lõikes 2 on sätestatud kolm sihtarvu biolagunevate olmejätmete prügilatesse ladestamise vältimiseks ja keelatud teatavate jätmevoogude prügilasse ladestamine. Biolagunevate olmejätmete prügilatesse jõudmise vältimise viimase sihtarvu peavad liikmesriigid saavutama 16. juuliks 2016. Artikli 5 lõike 2 kohaselt vaadatakse see sihtarv läbi hiljemalt 16. juuliks 2014 eesmärgiga see kinnitada või seda muuta, et tagada keskkonnakaitse kõrge tase ja võtta arvesse praktilisi kogemusi, mille liikmesriigid on kahe eelmise sihtarvu saavutamisel saanud.

Direktiivi 94/62/EÜ artikli 6 lõikes 1 on sätestatud pakendijätmete taaskasutamise ja ringlussevõtu sihtarvud, mis vastavalt artikli 6 lõikele 5 määratakse kindlaks iga viie aasta järel, võttes arvesse liikmesriikide praktilisi kogemusi ning teadusuuringute ja hindamismeetodite (nagu näiteks olelusringi hindamise ja tasuvusanalüüsi) tulemusi.

3.3 Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanekud on kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 5. Ettepanekud piirduvad eespool nimetatud direktiivide muutmisega, millega luuakse raamistik ühiste eesmärkide püstitamiseks ning jäetakse samal ajal liikmesriikidele õigus otsustada täpsete rakendusmeetodite üle.

3.4 Selgitavad dokumendid

Komisjon leiab, et dokumendid, milles liikmesriigid selgitavad direktiivide ülevõtmise meetmeid, on vajalikud selleks, et parandada direktiivide ülevõtmist käsitleva teabe kvaliteeti.

Jäätmealaste õigusaktide liikmesriikide õigusesse ülevõtmine toimub tihti detsentraliseeritult nii piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil ja selleks kasutatakse mitmeid õigusakte sõltuvalt liikmesriigi haldusstruktuurist. Seetõttu tuleb liikmesriikidel muudetud direktiivide ülevõtmisel muuta paljusid õigusakte riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil.

Ettepanekutega muudetakse kuut jätmealast direktiivi ning need mõjutavad mitut õiguslikult siduvat kohustust, sealhulgas muudetakse põhjalikult direktiivis 2008/98/EÜ, direktiivis

1999/31/EÜ ja direktiivis 94/62/EÜ sätestatud sihtarve ning lihtsustatakse direktiivi 2000/53/EÜ, direktiivi 2006/66/EÜ ja direktiivi 2012/19/EL. See on jäätmealaste õigusaktide keerukas läbivaatamine, mis võib mõjutada paljusid siseriiklike õigusakte.

Muudetavates direktiivides sisalduvad läbivaadatud jäätmekäitluse sihtarvud on omavahel seotud ning need tuleks liikmesriikide õigusaktidesse hoolikalt üle võtta ja hiljem inkorporeerida riiklikesse jäätmekäitlussüsteemidesse.

Kavandatud sätted mõjutavad paljusid liikmesriikide avaliku ja erasektori sidusrühmi ning neil on oluline mõju jäätmekäitlussüsteemidesse tulevikus tehtavatele investeeringutele. Uute õigusaktide täielik ja korrektne ülevõtmine on oluline, et tagada nende eesmärkide (st inimeste tervise ja keskkonna kaitse, suurem ressursitõhusus, siseturu toimimise tagamine ning kaubandustõkete ja konkurentsipiirangute vältimine ELis) saavutamine.

Selgitavate dokumentide esitamise nõue võib tekitada täiendavat halduskoormust mõnele liikmesriigile. Selgitavad dokumendid on aga vajalikud selleks, et oleks võimalik kindlalt tõendada, et direktiiv on täielikult ja nõuetekohaselt üle võetud, mis on tähtis eespool nimetatud põhjustel, ning seda ei ole võimalik tulemuslikult tõendada vähem koormavate meetmetega. Lisaks võivad selgitavad dokumendid oluliselt aidata vähendada komisjoni halduskoormust nõuetele vastavuse seirel; ilma selgitavate dokumentideta läheks vaja märkimisväärselt ressursse ja arvukalt kontakte riigiasutustega, et jälgida kõigis liikmesriikides direktiivi ülevõtmise meetodeid.

Eespool öeldut silmas pidades on asjakohane liikmesriikidelt paluda, et nad lisaksid ülevõtmismenetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost ELi jäätmealaseid õigusakte muutvate direktiivide sätete ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel.

3.5 Komisjoni delegeeritud ja rakendamisvolitused

Komisjoni delegeeritud ja rakendamisvolitused on kindlaks määratud ja vastavad menetlused selliste õigusaktide vastuvõtmiseks on kehtestatud järgmiste sätetega: direktiivi 2008/98/EÜ muutmise ettepaneku artikli 1 lõiked 4, 5, 6, 9, 11, 14, 15, 18, 19, 21, 22, direktiivi 94/62/EÜ muutmise ettepaneku artikli 1 lõiked 4, 6, 7, 9, 10, direktiivi 1999/31/EÜ muutmise ettepaneku artikli 1 lõiked 6 ja 7 ning direktiivide 2000/53/EÜ ja 2012/19/EL muutmise ettepaneku artiklid 1 ja 3.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekud ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet ning seepärast ei ole neile lisatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta finantsmääruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002) artiklis 31 nõutud finantsselgitust.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 1999/31/EÜ prügilate kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹²,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹³,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Liidus tuleks jäätmeäitlust parandada, et kaitsta, säilitada ja parandada keskkonna kvaliteeti, kaitsta inimeste tervist, tagada loodusvarade heaperemehelik ja mõistlik kasutamine ning edendada ringmajandust.
- (2) Nõukogu direktiivis 1999/31/EÜ¹⁴ sätestatud sihtarve prügilatesse ladestamise piiramiseks tuleks muuta nii, et need kajastaksid paremini liidu ringmajanduse edendamise püüdlusi ning aitaksid edukalt rakendada tooraineid käsitlevat algatust,¹⁵ vähendades jäätmete tavajäätmeprügilasse ladestamist.
- (3) Selleks et sihtarvud põhineksid kättesaadavatel andmetel ja nõuetekohase seire võimaldamiseks, tuleks olmejäätmete mõiste selgelt määratleda kooskõlas mõistega, mida Eurostat ja OECD on kasutanud statistika eesmärkidel ning mille alusel on liikmesriigid andmeid juba mitu aastat esitanud.
- (4) Selleks et tagada jäätmealaste õigusaktide suurem sidusus, tuleks direktiivi 1999/31/EÜ mõisted viia kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ¹⁶ omadega.
- (5) Selget keskkonnavalast, majanduslikku ja sotsiaalset kasu annaks prügilasse ladestamise veelgi suurem piiramine, alustades jäätmevoogudest, mille suhtes kohaldatakse liigiti kogumist (nt plasti-, metalli-, klaasi-, paberi-, biojäätmel). Prügilasse ladestamise piirangute rakendamisel tuleks arvesse võtta jäätmete liigiti

¹² ELT C ..., ..., lk ...

¹³ ELT C ..., ..., lk ...

¹⁴ Nõukogu direktiiv 1999/31/EÜ, 26. aprill 1999, prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

¹⁵ KOM(2008) 699 ja COM(2014) 297.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ, 19. november 2008, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

kogumisel tekkivate jäätmejääkide ringlussevõtu või muul viisil taaskasutamise tehnilist, keskkonnaalast ja majanduslikku teostatavust.

- (6) Suure osa olmejäätmetest moodustavad biolagunevad olmejäätmed. Töötlemata biolagunevate jäätmete prügilatesse ladestamisel on sellest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ning pinna- ja põhjavee, mulla ja õhu reostuse tõttu märkimisväärne kahjulik keskkonnamõju. Kuigi direktiivis 1999/31/EÜ on juba sätestatud sihtarvud biolagunevate jäätmete prügilasse ladestamise vältimiseks, on asjakohane kehtestada täiendavad piirangud ning keelata selliste biolagunevate jäätmete ladestamine, mis on kogutud liigiti vastavalt direktiivi 2008/98/EÜ artiklile 22.
- (7) Paljud liikmesriigid ei ole vajalikku jäätmekäitlustaristut veel täielikult välja arendanud. Prügilasse ladestamise vähendamise sihtarvude kehtestamine hõlbustab ka jäätmete liigiti kogumist, sortimist ja ringlussevõttu ning aitab vältida selliste materjalide jäämist jäätmehierarhia kõige alumistele astmetele, mida on võimalik ringlusse võtta.
- (8) Prügilasse ladestamist on vaja järk-järgult vähendada, et vältida kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale ning tagada majanduslikult väärtuslike jäätmematerjalide järkjärguline ja tõhus taaskasutus võtmise jäätmete nõuetekohase käitlemise kaudu ja kooskõlas jäätmehierarhiaga. Prügilasse ladestamise vähendamine peaks aitama vältida liigse võimsuse teket jäätmejääkide käitlemise kohtades, näiteks jäätmete energiakasutuse või töötlemata olmejäätmete madala kvaliteediga mehhaanilise biotöötamise kaudu, mis võib õhnestada olmejäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamiseks ja ringlussevõtuks direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 11 sätestatud pikaajaliste ELi sihtarvude saavutamist. Lisaks sellele ning inimeste tervise ja keskkonna kaitsmiseks peaksid liikmesriigid võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada üksnes käideldud jäätmete prügilasse ladestamine, kuid sellise kohustuse täitmine ei tohiks kaasa tuua olmejäätmejääkide käitlemise liigse võimsuse tekkimist. Lisaks, et tagada kooskõla direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 11 sätestatud sihtarvude ja käesoleva direktiivi artikli 5 kohase prügilasse ladestamise vähendamise sihtarvu vahel ning tagada nende sihtarvude järgimiseks vajalike taristute ja investeringute koordineeritud kavandamine, tuleks liikmesriikidele, kes võivad saada lisaaega olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvudeni jõudmiseks, anda lisaaega ka selleks, et saavutada käesoleva direktiivi kohane 2030. aastaks prügilasse ladestamise vähendamise sihtarv.
- (9) Selleks et tagada käesoleva direktiivi parem, õigeaegsem ja ühetaolisem rakendamine ning ennetada rakendamise puudujääke, tuleks seada sisse varajase hoiatamise süsteem, et teha kindlaks puudused ja võtta meetmeid enne sihtarvude järgimise tähtaega.
- (10) Liikmesriikides iga kolme aasta tagant koostatavad rakendamisaruanded ei ole osutunud tõhusaks vahendiks, millega kontrollida nõuete täitmist ja tagada nõuetekohane rakendamine, ning need tekitavad tarbetut halduskoormust. Seetõttu on asjakohane tunnistada kehtetuks sätteid, mis kohustavad liikmesriike neid aruandeid koostama, ning nõuetele vastavuse kontrollimiseks tuleks kasutada üksnes statistilisi andmeid, mida liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile.
- (11) Liikmesriikide esitatud statistilised andmed on komisjoni jaoks olulised, et hinnata jäätmealaste õigusaktide järgimist liikmesriikides. Statistiliste andmete kvaliteeti, usaldusväärsust ja võrreldavust tuleks parandada. Selleks tuleks kehtestada üks ühine koht kõigi jäätmeandmete sisestamiseks, jätta välja aegunud aruandlusnõuded, hinnata

liikmesriikide aruandlusmeetodeid ja võtta kasutusele andmekvaliteedi kontrolli aruanne. Jäätmekäitluse statistiliste andmete usaldusväärne esitamine on äärmiselt oluline, et tagada tõhus rakendamine ja andmete võrreldavus liikmesriikide vahel. Seepärast tuleks nõuda, et liikmesriigid kasutaksid direktiivis 1999/31/EÜ sätestatud sihtarvude järgimist käsitlevate aruannete koostamisel kõige uuemat metoodikat, mille on välja töötanud komisjon ja liikmesriikide statistikaametid.

- (12) Direktiivi 1999/31/EÜ täiendamiseks või muutmiseks, eelkõige selle lisade kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas aluslepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte artikli 16 kohta. Eriti tähtis on, et komisjon peaks ettevalmistustööde ajal asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama kõikide asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Lisasid tuleks muuta üksnes kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud põhimõtetega. Selleks peaks komisjon II lisa puhul arvestama II lisas sätestatud kontrolli- ja vastuvõtukriteeriumide põhialuseid ja üldkorda. Lisaks tuleks igale prügilaliigile, sealhulgas vajaduse korral iga prügilaliigi alaliigile (sh maa-alune ladestamine) kehtestada erikriteeriumid ja kontrollimeetodid ning nendega seotud piirnormid. Komisjon peaks vajaduse korral kaaluma lisadega seotud kontrolli-, proovivõtu- ja analüüsimetodite standardimise ettepanekute vastuvõtmist kahe aasta jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest.
- (13) Selleks et tagada direktiivi 1999/31/EÜ rakendamise ühtsed tingimused, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused seoses artikli 3 lõikega 3, I lisa punktiga 3.5 ja II lisa punktiga 5. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁷.
- (14) Seepärast tuleks direktiivi 1999/31/EÜ vastavalt muuta.
- (15) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga¹⁸ selgitavate dokumentide kohta on liikmesriigid võtnud kohustuse lisada põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (16) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt parandada liidus jäätmekäitlust ning kaitsta, säilitada ja parandada seeläbi keskkonna kvaliteeti ja tagada loodusvarade heaperemehelik ja mõistlik kasutamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning tulenevalt meetmete ulatusest või mõjust on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, 16. veebruar 2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

¹⁸ ELT C 369, 17.12.2010, lk 14.

Artikkel 1

Muudatused

Direktiivi 1999/31/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ(*) artiklis 3 sätestatud mõisteid „jäätmel”, „olmejäätmed”, „ohtlikud jäätmed”, „jäätmetekitaja”, „jäätmevaldaja”, „jäätmekäitlus”, „liigiti kogumine”, „taaskasutamine”, „ringlussevõtt” ja „kõrvaldamine”;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/98/EL, 19. november 2008, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).”;

b) punktid b, c, d ja n jäetakse välja.

2) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 2 jäetakse välja järgmine lause:

„Kaks aastat enne punktis c nimetatud kuupäeva vaatab komisjon eespool nimetatud eesmärgid uuesti läbi aruande põhjal, mille komisjon esitab liikmesriikide praktiliste kogemuste kohta punktides a ja b sätestatud sihtkoguste saavutamiseks, millele vajaduse korral lisatakse ettepanek selle sihtkoguse kinnitamiseks või muutmiseks, et tagada keskkonnakaitse kõrge tase.”;

b) lõikele 3 lisatakse punkt f:

„f) jäätmed, mida on kogutud liigiti vastavalt direktiivi 2008/98/EÜ artikli 11 lõikele 1 ja artiklile 22.”;

c) lisatakse lõiked 5, 6 ja 7:

„5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et aastaks 2030 vähendatakse prügilasse ladestatavate olmejäätmete kogust 10%-ni tekitatud olmejäätmete üldkogusest.

6. Eesti, Kreeka, Horvaatia, Läti, Malta, Rumeenia ja Slovakkia võivad saada viis täiendavat aastat lõikes 5 osutatud sihtarvu [direktiivis mujal kasutatud ka sõna „sihtkogus”] saavutamiseks. Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile oma kavatsusest seda sätet rakendada hiljemalt 24 kuud enne lõikes 5 sätestatud tähtaega. Tähtaja pikendamise korral võtab asjaomane liikmesriik vajalikud meetmed, et vähendada aastaks 2030 prügilasse ladestatavate olmejäätmete kogust 20%-ni tekitatud olmejäätmete üldkogusest.

Teatele peab olema lisatud rakenduskava, milles on esitatud meetmed, mida on vaja sihtarvude saavutamise tagamiseks enne uut tähtaega. Kava peab sisaldama ka kavandatud meetmete rakendamise üksikasjalikku ajakava ning hinnangut nende eeldatava mõju kohta.

7. Komisjoni vaatab hiljemalt 31. detsembriks 2024 lõikes 5 sätestatud sihtarvu läbi, et seda vähendada ja kehtestada piirangud muude tavajäätmete (v. a olmejäätmed) prügilasse ladestamisele. Selleks saadab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, millele on vajaduse korral lisatud ettepanek.”.

3) Lisatakse artikkel 5 a:

„Artikkel 5a

Varajase hoiatamise süsteemi käsitlev aruanne

1. Komisjon koostab koostöös Euroopa Keskkonnaametiga eduaruande artikli 5 lõigetes 5 ja 6 sätestatud sihtarvude saavutamise kohta hiljemalt kolm aastat enne iga tähtaega, mis on kõnealuste sätetega ette nähtud.

2. Lõikes 1 osutatud aruanded sisaldavad järgmist:

- a) hinnang liikmesriikide kaupa selle kohta, kui kaugele on jõutud sihtarvude saavutamisel;
- b) loetelu liikmesriikidest, kelle puhul on oht, et neid sihtarve ei saavutata vastava tähtaja jooksul, koos asjakohaste soovitusetega asjaomasele liikmesriigile.”.

4) Artiklile 6a lisatakse järgmine lause:

„Liikmesriigid tagavad, et käesoleva punkti kohaselt võetud meetmed ei kahjusta direktiivi 2008/98/EÜ eesmärkide saavutamist, eelkõige neid, mis käsitlevad korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu suurendamist, nagu on sätestatud kõnealuse direktiivi artiklis 11.”.

5) Artikli 11 lõike 2 teine lõik jäetakse välja.

6) Artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 15

Aruandlus

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile iga kalendriaasta kohta artikli 5 lõigete 2 ja 5 rakendamise andmed. Nad esitavad need andmed elektrooniliselt 18 kuu jooksul pärast selle aruandeaasta lõppu, mille kohta andmeid kogutakse. Andmed tuleb esitada vormis, mille komisjon on kehtestanud vastavalt lõikele 5. Esimene aruanne hõlmab andmeid ajavahemikul alates 1. jaanuarist [*sisestage käesoleva direktiivi ülevõtmise aasta + 1 aasta*] kuni 31. detsembrini [*sisestage käesoleva direktiivi ülevõtmise aasta + 1 aasta*].

2. Liikmesriigid esitavad artikli 5 lõike 2 kohaste sihtarvude rakendamise andmeid kuni 1. jaanuarini 2025.

3. Käesoleva artikli kohaselt liikmesriigi esitatud andmetele lisatakse kvaliteedikontrolli aruanne.

4. Komisjon vaatab käesoleva artikli kohaselt esitatud andmed üle ja avaldab aruande selle ülevaatuse tulemuste kohta. Aruanne hõlmab hinnangut liikmesriigi andmekogumise korralduse, andmeallikate ja meetodika, samuti andmete täielikkuse, usaldusväärsuse, ajakohasuse ja järjepidevuse kohta. Hinnang võib sisaldada konkreetseid soovitusi olukorra parandamiseks. Aruanne koostatakse iga kolme aasta tagant.

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse vorm andmete esitamiseks lõike 1 kohaselt. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas käesoleva direktiivi artikli 17 lõikes 2 osutatud menetlusega.”.

7) Artikkel 16 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 16

Lisade muutmine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 17a vastu delegeeritud õigusakte lisade kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga.”.

8) Artikkel 17 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 17

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab direktiivi 2008/98/EÜ artikli 39 alusel loodud komitee. Kõnealune komitee on komitee Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011(*) tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, 16. veebruar 2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).”.

9) Lisatakse artikkel 17a:

„Artikkel 17a

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 16 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäevast].

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 16 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 16 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.”.

10) III lisa punkti 2 esimene lõik jäetakse välja.

Artikkel 2

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [sisestage kuupäev 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja